

<https://www.edicions.ub.edu/revistes/dialectologiaSP2023/documentos/1938.pdf>

Dialectologia. Special issue, 11 (2023), 51-87.

DOI: 10.1344/DIALECTOLOGIA2023.2023.3

Adelina ÇERPJA & Anila ÇEPANI

Institute of Linguistic and Literature, Academy of Albanian Studies / Faculty of History and Philology,
University of Tirana

adelina.cerpja@asa.edu.al / anila.cepani@unitir.edu.al

ORCID: 0000-0001-5740-7109 / 0000-0002-8400-8987

ALBANIAN DIALECT CLASSIFICATIONS

Name: shqipja [[cipja] / gjuha shqipe ['juha 'cipɛ]) Language-code: ISO 639-1 sq, ISO 639-2 alb, sqi

Abstract

This paper provides a historical overview of Albanian dialect classifications. Based on traditional linguistics, Gjinari (1963) has figured out 2 dialects, 4 groups of subvarietys and 6 subdialects, whereas in 1966, he distinguished 2 dialects, 4 subdialects and 6 groups of subvarietys. This classification was followed by Shkurtaj (2012), who expanded the number of subvariety groups to thirteen. Desnickaja (1968) distinguished two dialect regions, 5 dialect areas, 7 groups of subvariety regions and 44 subvarietys. In the ADGjSh (1990–2007) two major group divisions are distinguished: Gegëri and Toskëri, and further subdivisions: Kosovë, Myzeqe, Labëri, Çamëri. Beci (2002) distinguished two main dialects: Gheg in the North and Tosk in the South, as well as three smaller dialect units in Gheg and two smaller dialect units in Tosk Albanian; in 2016 he reclassified Albanian dialects again in 2 dialect regions, depending only on the presence or absence of specific dialect phenomena.

Keywords: dialect classification, isoglottic dialectology, Albanian

CLASSIFICACIONS DIALECTALS DEL ALBANÈS

Resum

Aquest article ofereix una visió històrica de les classificacions dialectals albaneses. A partir de la lingüística tradicional, Gjinari (1963) describí dos dialectes, quatre grups de subvarietats i sis subdialectes, mentre que el 1966, va distingir dos dialectes, quatre subdialectes i sis grups de subvarietats. Aquesta classificació va ser adoptada per Shkurtaj (2012), que va ampliar el nombre de grups de subvarietats a tretze. Desnickaja (1968) va distingir dues regions dialectals, cinc àrees dialectals, set grups de regions de subvarietat i 44 subvarietats. A l'ADGjSh (1990–2007) es distingeixen dues grans divisions: Gegëri i Toskëri, i altres subdivisions: Kosovë, Myzeqe, Labëri i Çamëri. Beci (2002) va distingir dos dialectes principals: el gheg, al nord, i el tosk, al sud, com també tres unitats dialectals més petites en gheg i dues unitats dialectals més petites en tosk; el 2016 va reclassificar els dialectes albanesos novament en dues regions dialectals, segons la presència o l'absència de fenòmens dialectals específics.

Paraules clau: classificació dialectal, dialectologia isoglòtica, albanès

KLASIFIKIMET E DIALEKTEVE TË SHQIPES

Abstrakt

Ky kapitull ofron një historik të klasifikimeve të dialekteve të shqipes. Bazuar në gjuhësinë tradicionale, Gjinari (1963) ka dalluar 2 dialekte, 4 grupe të folmesh dhe 6 nëndialekte, ndërsa në vitin 1966 dallon 2 dialekte, 4 nëndialekte dhe 6 grupe të folmesh. Shkurtaç (2012) ndoqi këtë klasifikim dhe e zgjeroi numrin e grupeve të të folmeve në trembëdhjetë. Desnickaja (1968) dallon 2 krahina dhe 5 zona dialektore, 7 grupe e rajone të folmesh dhe 44 të folme. Në ADGjSh (1990–2007) jepen dy grupe të mëdha: Gegëria e Toskëria, si dhe nënndarjet Kosovë, Myzeqe, Labëri, Çamëri. Beci (2002) identifikon dy dialekte kryesore: Gegë në Veri dhe Toskë në Jug, si dhe tri njësi dialektore më të vogla në gegërishte dhe dy njësi dialektore më të vogla në toskërishte; në vitin 2016 i riklasifikoi dialektet e shqipes në 2 krahina dialektore, bazuar në praninë ose mungesën e tipareve të veçanta dialektore.

Fjalë kyçe: Klasifikimi i dialekteve, Dialektologjia izoglotike, Gjuha shqipe